

Innkalling til møte i Utvalg for utdanning og internasjonalisering (UUI)

Tid: 02.10.2017, kl. 13:15-15:00

Sted: rom 435, HF-bygget

Til: Matti Wiik (undervisningsleder), Arild Linneberg, Rolf Beev, Øivin Andersen, Ivar Utne, Christine Hamm, Knut Ove Arntzen, Aidan Conti, Sigrun Åsebø, Else Berit Molde, Oda Marie Villanger, Mina Landøy, Aleksander Morland (sekretær).

Saksliste

UUI-sak 21/17: Godkjenning av innkalling og saksliste	2
UUI-sak 22/17: Orienteringssaker	2
O-sak 1: Referat fra forrige møte i UUI	2
O-sak 2: Emner med egenbetaling	4
O-sak 3: HF2018	4
Diskusjonssaker	4
UUI-sak 23/17: Studieplanarbeid	4
Vedlegg: Mandat for programstyrene.....	5
UUI-sak 25/17: Klagesensur	6
Vedlegg: Utdrag fra departementets høringsbrev (26.09.17).....	6
UUI-sak 26/17: Eventuelt	8

UUI-sak 21/17: Godkjenning av innkalling og saksliste

UUI-sak 22/17: Orienteringssaker

O-sak 1: Referat fra forrige møte i UUI

Referat fra møte i Utvalg for utdanning og internasjonalisering (UUI)

Tid: 08.05.2017, kl. 13:15-15:00

Sted: rom 435, HF-bygget

Tilstede: Pär Sandin (undervisningsleder), Arild Linneberg, Rolf Beev, Øivin Andersen, Christine Hamm, Knut Ove Arntzen, Matti Wiik, Sigrun Åsebø, Else Berit Molde, Steven Michael Flett, Ida Ohr, Tiril Erdal, Aleksander Morland (sekretær), Lise Kristiansen.

Forfall: Ivar Utne

UUI-sak 16/17: Godkjenning av innkalling og saksliste

Innkalling og saksliste ble godkjent.

UUI-sak 17/17: Orienteringssaker

O-sak 1: Referat fra forrige møte i UUI

Referat fra møtet 13. mars ble godkjent.

O-sak 2: Nye programstyrer

Det må oppnevnes programstyrer for de nye tverrfaglige bachelorprogrammene. Undervisnings- og studieleder kommer med forslag til sammensetning av de nye programstyrene, og kontakter fagmiljøene i løpet av kort tid.

O-sak 3: HF2018

Instituttet leverte førsteutkast til søknader om oppretting av nye studieprogram til fakultetet 31. mars. Fakultetet har kommentert på utkastene, og andreutkast er nå sendt til en komite ved Studieadministrativ avdelingen. Komiteen vil ha møter med fagmiljøene i midten av mai, før endelige søknader skal sendes inn 20. juni.

O-sak 4: Orientering om internasjonaliseringsarbeid ved LLE

Lise Kristiansen orienterer om arbeidet med internasjonalisering ved instituttet. UiB har en stor andel utreisende studenter. Rektoratet har et mål om å sende ut 40% av studentene innen 2022, og vil i tillegg øke antall innreisende studenter med 20%. HF2018 kan være god en anledning til å se på utvekslingsavtaler.

Alle oppfordres til å se gjennom de anbefalte utvekslingsavtalene som er listet på hvert studieprogram, for å se at de er riktige. Anbefalte utvekslingsavtaler ligger under fanen Utveksling på hver studieprogramnettside (se liste over LLEs studieprogram). Avtalene vi har er først og fremst om ERASMUS-avtaler, som gjelder utveksling innenfor EU. ERASMUS står også for den aller største andelen innreisende studenter, men våre egne studenter vil ofte reise utenfor Europa. Det finnes i tillegg andre nettverk og bilaterale avtaler.

Emner som skal tilbys for innreisende studenter må ha engelsk emnebeskrivelse. Det anbefales å vurdere behov for å stille krav til forkunnskaper. Undervisningsutvekslingen («staff exchange») er en viktig del av internasjonaliseringen for at det skal fungere, men det er utfordrende å få dette til å fungere i praksis. Det finnes også ordninger for administrativ utveksling.

Diskusjonssaker

UUI-sak 18/17: Rutiner for emneevaluering

Retningslinjene for emneevaluering ved LLE ble diskutert.

Det ble bestemt at informasjon om emneevaluering skal sendes ut i begynnelsen av semesteret og omkring 1. oktober om høsten og 1. mars om våren. Dette skal sikre at programstyrer og emneansvarlige kan planlegge evalueringen. Retningslinjene oppdateres i tråd med dette.

Emneansvarlig velger selv hvordan evalueringen skal gjennomføres. Det kan gjøres som en samtale/diskusjon i forelesningen, som en spørreundersøkelse eller som en sammenfatning av de tilbakemeldinger studentene gir uformelt i løpet av semesteret.

Studentrepresentantene påpeker at evaluering bør gjennomføres før eksamensperioden starter. De påpeker også at studenter bør kunne gi anonyme tilbakemeldinger.

Studieleder minner igjen om at emneevaluering skal gjennomføres i tråd med universitetets bestemmelser, og at ansvaret for evalueringen ligger hos fagmiljøene, men at studiekonsulentene bistår med planlegging og gjennomføring etter ønske og behov. Programstyrene har ansvar for å lage og oppdatere en plan for evaluering i fagmiljøet, slik at det er kjent hvilke emner som skal evalueres i forkant av semesterstart.

Det jobbes med å få informasjon om rutiner for evaluering ut på nettsidene for å gjøre den lettere tilgjengelig.

UUI-sak 19/17: Utforming av sensorveiledninger

Fakultetets forslag til mal for utforming av sensorveiledninger ble diskutert.

Det ble bemerket at det i malen etterlyses vedlegg og informasjon som i stor grad allerede er tilgjengelig på nett, og at det dermed er et unødvendig tilleggsarbeid. Det bør være tilstrekkelig å lenke til informasjonen som ligger i emnebeskrivelsene.

Det er sensorene som er primære mottakere av sensorveiledningen, selv om den også skal gjøres tilgjengelig for studenter. Det har vært praksis å gi sensorer informasjon de trenger for å kunne sensurere på en god måte, enten i samtale eller på annen måte. Kravet om sensorveiledninger anses derfor i hovedsak som en formalisering av denne praksisen, samt å sikre rutinene for behandlingen av klagesensur.

UUI ønsker at utformingen av sensorveiledningene skal være opp til det enkelte fagmiljø, for å kunne tilpasses ulike emner, vurderingsformer og fagområder. Ansvaret for oppfølging og utforming av sensorveiledningene ligger dermed hos programstyrene og emneansvarlige.

Sensorveiledninger leveres til eksamenskonsulentene sammen med oppgavesett, i forkant av muntlig eksamen eller innen siste frist for innlevering av hjemmeeksamen og mappe.

UUI-sak 20/17: Eventuelt

Nettside for innkallinger og referater fra UUI er nå oppdatert.

O-sak 2: Emner med egenbetaling

Departementet har gitt nye føringer for tolkning av spørsmål om hvorvidt studenter kan kreves for egenbetaling i forbindelse med undervisning, for eksempel ved ekskursjoner. Departementet viser til gratisprinsippet, slik det er nedfelt i loven og forskriften, samt at det gis en utdyping. Det skilles mellom studieturer som er obligatoriske, dvs. «hvor deltagelse i turene er en forutsetning for å få avlegge eksamen» på den ene siden, og frivillige turer på den andre siden.

For obligatoriske studieturer er departementets syn på regelverket slik: Ingen egenbetaling kan kreves, heller ikke «mindre beløp», slik det er gitt uttrykk for tidligere. Studentene kan selv dekke utgifter til mat og drikke dersom institusjonen tilbyr det, men de kan i stedet velge å ta med egen mat og drikke.

For frivillige turer er det noe annerledes: Det er tillatt med egenbetaling for studentene. Utgiftene må likevel ikke være urimelig høye. Det må gis adekvat informasjon i god tid om egenbetaling. For studenter som ikke deltar, må det være et «faglig tilfredsstillende alternativ».

Det er adgang til å dispensere fra egenbetalingsreglene, men dette er en snever regel, som sjelden brukes.

O-sak 3: HF2018

Instituttet sendte søknader til fakultetet om oppretting av nye studieprogram i HF2018 i juni. Fakultetet har nå gjennomgått og videresendt søknadene om oppretting av følgende nye studieprogram til Studieadministrativ avdeling:

- Bachelorprogram i nordisk med tre studieretninger: nordisk språk og litteratur, norsk som andrespråk og norrøn filologi
- Masterprogram i nordisk med to studieretninger: nordisk språk og litteratur og norrøn filologi
- Bachelorprogram i samtidskultur med tre studieretninger: digital kultur, teatervitenskap og kunsthistorie
- Bachelorprogram i kunsthistorie, gresk og latin med tre studieretninger: kultur- og kunsthistorie, gresk og latin
- Masterprogram i klassisk filologi

Søknadene legges frem for vedtak i Universitetsstyret 30. november.

Diskusjonssaker

UUI-sak 23/17: Studieplanarbeid

Det ble utarbeidet et nytt mandat for programstyrene i forbindelse med HF2018, der vedtaksmyndighet for studieplanendringer på instituttnivå er flyttet fra UUI til programstyrene. Siden

studieplansaker ikke lenger må behandles i UUI, kan fristene for vedtak i programstyrene utsettes. Det foreslås at intern frist for vedtak i programstyrene settes til 15. august for endringer som skal gjelde fra og med vårsemesteret, og 15. februar for endringer som skal gjelde fra og med høstsemesteret.

Saken legges frem for diskusjon

Vedlegg: Mandat for programstyrene

Mandat for programstyra ved Det humanistiske fakultet

Mandatet for programstyra er definert innan følgjande tre område:

- Utvikling
- Leiing
- Kvalitetssikring

Utvikling:

Programstyret skal

- utvikle og revidere studieplanen for programmet i samsvar med krava i UiB sin studieforskrift og fakultetet sine utfyllande reglar til desse.
- avgjere kva emne som skal inngå i programmet og kva omfang (studiepoeng) emna skal ha i samarbeid med fagmiljøa som eig emna.
- utvikle og revidere alle emne som ligg til spesialiseringsfaga eller studieretningane i programmet.
- ta initiativ til utvekslingsavtalar og leggje til rette for studentmobilitet på programmet
- syte for godkjenning av studieplan på instituttnivå og oversending til fakultetet innangjeldande fristar og retningsliner.

Leiing:

Programstyret skal

- syte for god informasjonsflyt til fagmiljø, institutt og studentar
- i tverrfaglege program, samarbeide med spesialiseringsfaga på ein slik måte at desse blir høyrde i saker som gjeld utforming av emneporteføljen i faget.
- ha jamlege møte som oppfølging av det ansvaret det har for programmet og føre protokoll frå møta
- ha ansvar for eit godt læringsmiljø for studentane i programmet
- greie ut ressursmessige konsekvensar ved behandling av studieplansaker. Instituttet må godkjenne den ressursmessige sidan av studieplanen før oversending til endeligvedtak ved fakultetet.

Evaluerings:

Programstyret skal

- syte for evaluering av programmet i samsvar med Handbok for kvalitetssikring av universitetsstudia
- foreslå oppnemning av programsensor for fakultetet
- inngå kontrakt med programsensor (i samarbeid med instituttet) der oppgåvene og honorar til sensor er fastlagde
- syte for at retningslinjer for programsensor ved UiB blir fulgt opp i samarbeid med programsensor, jf. Appendix s. 16 i Handbok for kvalitetssikring av universitetsstudia (<http://link.uib.no/?5FfsG>)
- følge opp programsensorrapport i fagmiljøet og på instituttet, og i samband med utdanningsmelding kvart år

- Vedtatt i Studiestyret, 9. mars 2017, gjeldende fra 16. mars 2017.

UUI-sak 25/17: Klagesensur

Det forekommer at det er stor ulikhet mellom karakteren som fastsettes ved klagesensur, sammenlignet med karakter fra opprinnelig sensur. Forskjellen mellom vurderingene kan skyldes ulike kriterier for vurdering av besvarelsen i den opprinnelige kommisjonen og i klagekommisjonen. For å sikre at kandidater vurderes på likt grunnlag må instituttet tilstrebe at kriteriene for vurdering er de samme i begge kommisjoner. Det skal utarbeides sensorveiledninger for all vurdering, men det stilles ikke krav til innholdet i veiledningen av typen kriterier for vurdering.

Departementet har foreslått en endring i universitets- og høgskoleloven om at det ved sprik på to karakterer eller mer mellom opprinnelig sensur og klagesensur, skal foretas en vurdering om klagesensur skal bli stående eller ikke. Forslaget (vedlagt) er ute til høring.

Saken legges frem til diskusjon

Vedlegg: Utdrag fra departementets høringsbrev (26.09.17)

1.5 Vesentlig karakteravvik

1.5.1 Bakgrunn

Det har i den senere tid vært oppmerksomhet rundt forskjeller mellom førstegangssensur og klagesensur. Det har skjedd flere ganger at en vurdering av en besvarelse har resultert i en forskjell på to karakterer eller mer etter ny sensur på grunn av klage.

1.5.2 Gjeldende rett

Blind klagesensur ble innført i 2014 etter ønske fra blant annet Norsk studentorganisasjon (NSO). De ønsket en ordning som var lik for alle institusjoner og som sikret en mest mulig nøytral vurdering. I ettertid har det vist seg at det kan forekomme store avvik mellom første og andre gangs sensur når sensuren er "blind". Innvendingene som fremmes mot blind sensur er at sensuren oppleves å være tilfeldig og urettferdig.

1.5.3 Departementets vurdering og forslag

Departementet er av den oppfatning at de store karakteravvikene ikke er forårsaket av ordningen med blind sensur, men at ordningen med blind sensur avdekker et underliggende problem. En forklaring på store variasjoner i vurderingene kan være at sensorene ikke har fått god nok opplæring og at det i for stor grad er overlatt til de enkelte sensorene hvilke kriterier de vil vektlegge ved sensuren. Departementet mener at dette kan tyde på at institusjonenes egne rutiner rundt sensur, opplæring av sensorene, utarbeiding av gode sensorveiledninger og lignende ikke alltid er gode nok. Hvis de ulike sensorene ikke legger de samme prinsippene og kriteriene til grunn ved vurderingen, vil dette være et problem uavhengig av om sensuren er blind eller fullt dokumentert. Det er også derfor departementet foreslår å innføre et krav om sensorveiledning til alle eksamener, se punkt 1.2.

For en student vil det å klage på karakter alltid innebære en viss risiko, fordi det følger av uhl. § 3-9 femte ledd at endring av karakter kan gjøres både til gunst og ugunst for klager. Når karakteren endres med to karakterer eller mer, fremstår det som lite forutsigbart for studentene. Når karakteren endres vesentlig ved ny vurdering, kan det tyde på at i hvert fall en av de foretatte vurderingene ikke er gjort i samsvar med sensorveiledningen og de kriterier som er fastsatt for karakterfastsettingen.

I norsk forvaltningsrett er hovedregelen at klageadgang er begrenset til å klage én gang på vedtak. Når klageorganet har fattet et vedtak i saken, kan dette vedtaket ikke påklages, jf. forvaltningsloven (fvl.) § 28 tredje ledd. I universitets- og høyskoleloven er det fastsatt at "[k]lagenemndas vedtak i klagesaker kan ikke påklages", jf. uhl. § 5-1 femte ledd. Videre står det i uhl. § 5-3 sjette ledd at "[k]arakterfastsetting ved ny sensurering etter denne paragraf kan ikke påklages". Det følger av fvl. § 35 at et forvaltningsorgan kan omgjøre et eget vedtak uten klage, blant annet hvis vedtaket må anses ugyldig (første ledd bokstav c). Når det foreligger to sensurvedtak med svært ulik resultat, mener departementet at utdanningsinstitusjonene bør gå inn og vurdere om de to vurderingene er gjort i samsvar med fastsatte retningslinjer, og hvilke av de to vurderingen som er mest riktig i forhold til prinsippene som er fastsatt for vurderingen.

Departementet foreslår derfor at det fastsettes i loven at hvis karakteren ved ny sensur endres med to eller flere karakterer, uavhengig av om karakteren har endret seg til det bedre eller det dårligere, skal utdanningsinstitusjonen i henhold til fvl. § 35 foreta en vurdering av om det siste sensurvedtaket bør omgjøres.

Det er utdanningsinstitusjonen som har det faglige ansvaret for gjennomføring av eksamen og sensur, og departementet mener derfor at det bør være opp til den enkelte utdanningsinstitusjon å finne gode ordninger for de unntaksvise tilfellene der det er så stort sprik i karakter at det må vurderes om et sensurvedtak skal omgjøres. Hvis utdanningsinstitusjonene ser at noen sensorer har sensurert avvikende fra fastsatt kriterier, kan dette være å anse som en formell feil, og de kan beslutte at det skal foretas ny sensurering av eventuelt andre besvarelsene som er berørt av dette. Det er viktig at institusjonen sørger for at karakteren gir et sannferdig bilde av kandidatens kunnskaper og ferdigheter.

Departementet mener at institusjonene alltid bør foreta en slik vurdering hvis det er et avvik på to karakterer eller mer. Det bør ikke være slik at dette gjøres kun der hvor studenten ber om det, fordi da vil det bare være i tilfeller hvor karakteren endres til ugunst at slik vurdering

blir gjennomført. Også i tilfeller der karakteren endres til en bedre karakter kan et stort avvik tyde på at første og andre sensur ikke er gjennomført i samsvar med de fastsatte kriteriene for vurderingen.

Departementet mener at det bør være opp til utdanningsinstitusjonene å bestemme hvordan en slik vurdering skal gjennomføres. Det kan for eksempel gjøres ved at nye fagpersoner vurderer de to tidligere sensurvedtakene, og vurderer om det siste vedtaket er i samsvar med sensurkriteriene, eller om det er det første som er det. En annen mulighet er at sensorene fra første og andre sensurrunde setter seg sammen for å diskutere hvilken karakter som er korrekt i forhold til de fastsatte kriteriene. I en slik runde kan institusjonene også bestemme at andre skal delta, for eksempel fagansvarlig for den aktuelle eksamenen.

Ved vurderingen av om et sensurvedtak skal omgjøres mener departementet at all dokumentasjon skal være tilgjengelig. Dette er ikke en tredje runde med ordinær sensur, så bestemmelsen om blind sensur i § 5-3 fjerde ledd kommer derfor ikke til anvendelse.

Se lovforslaget § 5-3 sjetten ledd:

(6) Hvis karakteren ved ny sensur avviker med to eller flere karakterer, skal utdanningsinstitusjonen foreta en vurdering av om vedtaket bør omgjøres uten klage, jf. forvaltningsloven § 35.

Lenke til høringsbrev: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-forslag-om-nye-enderinger-i-universitets--og-hoyskoleloven/id2568268/>

UUI-sak 26/17: Eventuelt